כל שעה פרק שני פסחים לא.

ואתי מלוה ופריק. מן ההקדש נדבר מועט כדי שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון וגובה חוזו כדתנן בערכין בפרק שור שהיתומים (כג:) הקדיש בתשעים מנה והיה חוזו מאה מנה מוסיף מלוה זה על הלוואתו דינר ופודה את הנכסים הללו מיד הקדש בדינר זה ונוטלן בחוזו ודינר דיהיב מפרש טעמא התם שלא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון. ואף על גב דאמר רבא (מכות דף נט:) הקדש ממן ושימרור מפקיעין מידי שיעבוד דוקא קדושת הגוף קאמר רבא כגון קונמות או בהמה לקרבן או בגד שפירסו על המת כי ההיא דינמות(דף סו:) גבי מיצטלא דמילתא דפירסוה יתמי ממיתא דהוה משתעבד לכתובת האשה דאמר רבא קנייא מיתא אבל קדושת דמים לא אמרינן: **כי פליגי דאקדיש מלוה.** בחוך הזמן את הקרקע המשועבד לו ולא הקדיש את החוב אבל הקרקע והשתא כשהגיע הזמן ולא פרעו זה והוא בא לגבותה מן הלוה מחר בו מן ההקדש: **כיון דאילו הוה ליה זוזי.** לגוה כיום הזמן הוה מסלק ליה למלוה מן הקרקע בזוזי דשתכח שלא היה הקרקע קנוי לו עדיין אבל עכשיו כשהוא גובה אותה בחוזו היא נקנית לו: **באחריות.** שמא יטלנה בעל חוב דראובן משמעון בשביל חוב ששעבדה לו לראובן שיסלק לו לראובן זה מעותיו לשמעון ולא היו לו נכסים עוד על דבר אחריות זה: **וזקפן עליו במלוה.** שלא היו מעות לשמעון שפסק על שדה זו וכתב לראובן שטר עליהן ושיעבד נכסיו לו עליהן: **ומת ראובן.** המוכר ובא בעל חובו וטורפה משמעון ועדיין לא נתן שמעון המעות לראובן ולא ליתומיו ופייסיה שמעון לבעל חוב דראובן באותן המעות: **דינא הוא.** אע"ג דאבוהון קבל עליה אחריות מכירה זו אפילו הכי יכולין בני ראובן לבא על שמעון ולומר אנן מטלטלי שבק אבון גבך לא היית חייב עליו אלא מעות ולא היה לך ליתן לבעל חוב ולא לעכבן בשביל אחריות מכירתך דמטלטלי דיתמי לא שיעבדום חכמים לבעל חוב דקרקע של יתומים הוא דאמרינן בעל חוב גובה אותה בחובה אביהן משום דמחיים חל שיעבודא עליהן אבל על מעות שלא היו בעין לא חיל שיעבודו מחיים עליהן וכשהן בעין אין כאן לוה ולבעלי המעות דהיינו יתומים לא הלוה זה כלום: **ואמר רבא** גרסינן: **אי פיקח.** זה שמעון יטעון ואומר להם אין לי מעות לפרוע לכם אלא קרקע יש לי ונתתה לכם בחובותם ואחר וגובה אותה מהם בשביל אחריות מכירה שקבל אביהן עליו דהשתא כי אגבי להו הא אריבא מיגלגי מילתא דלאו מטלטלי הוא דשביק גביה אלא קרקע: **בעל חוב.** אחר של אביהן אחר וגובה אותה מהן אלמא אמרינן הנוטל קרקע בחובו מאותה שעה שנתן לו המעות נקנית לו: **אא"כ.** אמרינן איגלגי מילתא למפרע שהיתה קנויה לאביהן קרקע זה שגבו בחוב אביהן משום הכי בע"ח אמר של אביהן אחר וגובה אותה מהן דכמאן דגבי לה מחיים דאבוהון דמי: **אלא אי אמרת.** כל הגובה קרקע בחובו אינה קנויה לו אלא מגבייה ואילך אמאי בעל חוב אחר אחר וגובה אותה מהן לא יהא דבר זה אלא כמי שקנו יתומים קרקע במעות שלהן מי הוה משתעבדא לבעל חוב: **שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא לאבוכון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון מדרכי נתן.** לעולם מכאן ולהבא הוא גובה ומאי דאמר רב נחמן בעלמא בעל חוב אחר וגובה אותה מהן משום דאמר להן בעל חוב ליתומים מכח מי באתם וגביתם קרקע זו מכח שיעבוד של אביכן וכי היכי דמשתעבדא לאבוכון קרקע זו של לוה שלוה מאביכם משתעבדא נמי לדידי שהייתי מלוה של אביכן והמחויב לו כלום משועבד לי מדרכי נתן הלכך קדם שיעבודי עליה אפי' אצל לוה שהיתה ברשותו. ושמעון נמי אמר להו לבני לאבוכון כי היכי דהוי נכסיי משועבדין לאביכם בשביל חובו היו משועבדין גם לעצמי מכח אביכן שהיה לוה אצלי ממתן אחריות המכירה מדר' נתן דמה לי אני מה לי אחר הלכך אע"פ שלא היתה קנויה לאביכם מחיים חל שיעבודי עליה אצל עצמי: **לאשר אשם לו.** לאשר הלוהו לו לא נאמר אלא לאשר אשם לו לאשר הקרן שלו. בגבא קמא אמרינן אשם זה קרן: **פגן נכרי שהלוה כו'.** קס"ד השתא בשלא מסרו לו אלא שיעבדו לו כשאר לווים שאם לא אתן לך עד יום פלוני בא לביתי וגבה ממתך זה: **כשהרהינו אצלו.** בביתו של נכרי נתנו. קס"ד השתא דטעמא משום דהוה ליה תורת משכון ובעל חוב קונה משכון: **ישראל שהלוה את הנכרי על חמלו.** קודם הפסח לאחר הפסח אינו עובר אם נהנה ממנו: **מאי לאו.** בשלא הרהינו ובהא קמיפלגי דת"ק סבר מכאן ולהבא הוא גובה כו': **אימא סיפא דברי הכל עובר.** ואי טעמא משום להבא ולמפרע הוא איפכא הוה לן לאפוקי פלוגתייהו בהא ולא לאשוויי דעתייהו דלמאן דאמר לעיל ברשות עובר אלמא למפרע הוא גובה הכא הוה ליה למימר אינו עובר משום דנשעת הלואה קם ליה ברשות נכרי ולמאן דאמר התם כו': אלא

באחריות. שלא באחריות פשיטא דיתן ליורשיו אפילו לא זקפן עליו במלוה אבל באחריות קמ"ל דה"א יעכבם לעצמו דה"ל כמופס מחיים קמ"ל דלא משיב ליה כמופס מחיים כיון דזקפן עליו במלוה: **ופייסיה** בזוזי. רבותא נקט אף על פי שנתן מעות לא מלי למימר המעות שנתחייבתי לאביכם נתתי לו:

משתעבדנא ל"ב"ח דאבוכון מדרבי נתן. ות"ת גבי מטלטלים נמי מימא הכי וגרסה לר"י דדוקא גבי קרקע שייך למימר הכי דבת שיעבוד היא דכשהקרקע זו משועבדת לראובן משגיגן ליה כאילו היא בידו להא אם מכרה או משכנה אחר לראובן וגובה אותה ולכך משועבדת נמי לבע"ח אבל מטלטלים אין להחשיבם כאילו הם בידו לראובן כיון שאילו מכרם או משכנם אין גובה מהן ומכאן יש להוכיח דהלכה כרבי נתן דהא רבא קאי כוותיה בשמעתין: אלא

שבק אבון גבך ומטלטלי דיתמי לבעל חוב לא משתעבדי ואמר רבא אי פיקח שמעון מגבי להו ארעא והדר גבי לה מינייהו דאמר רב נחמן יתומים שגבו קרקע בחובת אביהם בעל חוב חוזר וגובה אותה מהן אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי חוזר וגובה אותה מהן דכמאן דגבו מחיים דאבוהון דמי אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי חוזר וגובה אותה מהן הא הוי כמאן דזבין יתמי נכסי דמי ואילו קני יתמי נכסי מי קא משתעבדי לבעל חוב שאני התם דאמר להו כי היכי דמשתעבדנא ליה לאבוכון משתעבדנא נמי לבעל חוב דאבוכון מדר' נתן דתניא רבי נתן אומר המנין לנושה בחבירו מנה וחבירו בחבירו שמוציאין מזה ונותנין לזה ת"ל ונתן לאשר אשם לו תנן נכרי שהלוה את ישראל על חמצו אחר הפסח מותר בהנאה אי אמרת בשלמא למפרע הוא גובה אמטו להכי מותר בהנאה אלא אי אמרת מכאן ולהבא הוא גובה אמאי מותר בהנאה ברשותא דישראל הוה קאי הכא במאי עסקינן כשהרהינו אצלו לימא כתנאי ישראל שהלוה לנכרי על חמצו לאחר הפסח אינו עובר משום רבי מאיר אמרו עובר מאי לאו בהא קמיפלגי דמר סבר למפרע הוא גובה ומר סבר מכאן ולהבא הוא גובה ותסברא אימא סיפא אבל נכרי שהלוה לישראל על חמצו לאחר הפסח דברי הכל עובר והא איפכא מיבעי ליה למאן דאמר התם אינו עובר הכא עובר למאן דאמר התם עובר הכא אינו עובר

ואתי מלוה ופריק דתנן מוסיף עוד דינר ופודה את הנכסים האלו כי פליגי דזבין מלוה וקדיש מלוה אביי אמר למפרע הוא גובה כיון דמטא זמניה ולא פרעיה איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא ברשותיה הוה קאי ושפיר אקדיש ושפיר זבין ורבא אמר מכאן ולהבא הוא גובה כיון דאילו הוו ליה זוזי הוה מסליק להו בזוזי אישתכח דהשתא קא קני ומי אמר רבא הכי והאמר רמי בר חמא דראובן שמכר שדה לשמעון באחריות וזקפן עליו במלוה ומת ראובן ואתא בעל חוב דראובן וטריף ליה משמעון ואתא שמעון ופייסיה בזוזי דינא הוא דאתו בני ראובן ואמרי ליה לשמעון אנן מטלטלי

מא א מי' פ"ו מהלכות ערכין הלכה מח:
מב ב מיי' פי"ח מהל' מלוה הלכה י סמג עשין לד:
מג ג מיי' שם הלכה ט וסמג שם טוש"ע מ"מ סי' קז סעיף ג:
מד ד מיי' פ"ב שם הלכה י סמג עשין לג טוש"ע מ"מ סי' פו סעיף ג:

ג) ערכין כג:, כ) כתובות לב., ג) כ"ק מנ. כתובר לב. קי. כ"ק קכה., ד) קדושין טו. כתובות יט. ופב. ניטין ל. כ"ק מ:, ה) נס"ל: נחוקן, ו) נדף קי.ל.

1. וְהִתְוַדֶּה אֶת חֲטָאתָם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהֵשִׁיב אֶת אַשְׁמוֹ בְּרֹאשׁוֹ וְחֲמִישִׁתוֹ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לַאֲשֶׁר אָשַׁם לוֹ: במדבר ה: ז

מוסיף עוד דינר. בעל חוב יוסף עוד להלוותו דינר לוה (ערכין כג:). וזקפן עליו במלוה. שלא נתן לו שמעון דמי השדה אלא כתב לו שטר חוב עליהם (כתובות צב.). **ופייסיה בזוזי.** נתעות דמי השדה שהיה מיד ליתמי פיסם את הטעה בשביל ראובן שבאחריות מכרה לו (שם). מטלטלי שבק אבון גבך. והיה בעל חוב של אביו מפולק ממנו שאין לו קרקע, והמעות לא היה לך ליתן, דמטלטלי דיתמי לא משתעבדי לבעל חוב, ועתה גם אתה אין לך לחוב עליו על האחריות, לפי שאין לו קרקע מאביו (שם). מגבי להו ארעא. כשתבעוהו היתומים יפרע להן קרקע בדמי המעות והדר גבי מנייהו בשביל אחריות אביהם ולא מלו למימר לא ירשנו קרקע זה מאביו אלא לקחנוהו במעות, דאמר להו ע"י שעבוד חוב אביכם בא לכם והרי היא לכם כירושת קרקע שלקח אביכם בחייו (שם). בעל חוב. של אביכם, חוזר וגובה אותה מהם. כאילו נפלה לסם ממש בירושה (שם). ת"ל ונתן לאשר אשם לו. ולא כתב לאשר הלוהו, אלא לאשר האשם שלו, ואשם הוא קרן, כדאמרינן הנגחל (כ"ק קי.) למי שהקרן שלו (כתובות יפ.) לאשר הקרן שלו, ולא מתיב לאשר עשה בו (שם פב.). כשהרהינו אצלו. שמכרו בידו משכון (כתובות נפ:) שנתנו במשכון ביד נכרי, ולא מחוסר נכיסיה ולא שעבוד אלא קנייה ממש (ב"ק צ:).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com